

predikant aan huis, op de studeerkamer. Schrijf eens een briefkaartje naar zulk eenen. Vriendelijk uitnodigend, zal geen onbeleefde weigering er op volgen. 'k Heb het hoogst zelden gehad. En ga dan maar eens spreken. Niet uit de hoogte. Daar kan de Rijpere Jengd niet tegen. Maar als vriend! Zoo gezellig! Zoo intiem! Zoo teeder! En dan komt het wel naar voren, waar het hapert, waar het aan scheelt. En God geve den dienaar dan de wijsheid om het juiste medicijn toe te dienen! Het juiste medicijn: Gods Woord bovenal, het gebed, maar ook, en dat voor meer ontwikkelden, boeken, die hun „houvast" geven in de wankeling, boeken als van Dr Bavinek en Kuyper, als van Dr v. Andel, „Geloof en Wetenschap"!

Amsterdam.

B. A. KNOPPERS.

UIT DE SCHRIFT.

Het profetische Woord.

En wij hebben het profetische Woord, dat ze i vast is, ... 2 Petrus 1:19

De kanteekening onzer Statenvertaling geeft bij de uitdrukking „zeer vast" de opmerking, dat de letterlijke vertaling van het oorspronkelijke eigenlijk zou moeten luiden: „vaster"; wij hebben het profetische Woord dat vaster is....

Wanneer men nu dezen tekst spreukmatig gebruikt, als eene op zichzelf uitgesproken gedachte, dan is ongetwijfeld de overzetting „zeer vast" de aangewezen, wij in dat woord geene vergelijking met het voorafgaande ligt aangegeven en daardoor alzoo deze Schriftplaats los komt te staan van het vorige. Doch zetten we de uitspraak van den apostel Petrus in het geheel van zijn betoog, dan zouden we eene treffende gedachte laten verloren gaan, indien we aan de letterlijke vertaling „vaster" geen recht lieten wedervaren.

De apostel betoogt de waarheid der apostolische prediking. Het was geene navolging van kunstiglijk vordichte fabelen, toen hij de kracht en de toekomst des Heeren Jezus Christus bekend maakte. En voor deze nadrukkelijke betuiging geeft hij twee steunpunten. Eerst zijne eigen ervaring. Hij is bij de verheerlijking op den berg zanschouwer geweest van Christus' majesteit. Petrus heeft zelf de eer en heerlijkheid gezien, die Jezus van God den Vader heeft ontvangen; zelf de stemme Gods gehoord: „Deze is Mijn geliefde Zoon". Dat was den apostel persoonlijk overkomen.

Doch daarbij behoort het niet te blijven. Er is iets dat hechter steun biedt aan het geloof, en gewisser zekerheid scheeld. „Wij hebben het profetische Woord dat vaster is...."

Gemakkelijk verstaat ge hier het profetische Woord als de Schriften des Ouden Verbonds. Welnu, dat Woord

KUYPER-BIBLIOGRAFIE.

door

J. C. RULLMANN.

XLIV.

39. De Zending naar de Schrift, Inleidend woord voor het Elfde Jaarfeest der Nederlandsche Gereformeerde Zendingsvereniging, Amsterdam, H. De Hoogh & Co.

Door de heeren A. Ebink, I. Esser, N. M. Feringa, E. W. Heyblom, T. M. Looman, J. de Neufville en C. Schwartz was in lijeenkomsten, op 7 en 13 Mei 1859 te Amsterdam gehouden, besloten tot oprichting eener Gereformeerde Zendingsvereniging. Deze broeders waren overtuigd, dat zij in den zendingarbeid een bepaald Gereformeerd standpunt moesten innemen. En een Gereformeerde Zendingsvereniging kon hi geen anderen grondslag hebben dan de belijdenis der Gereformeerde Kerken.

In het jaar 1871 waren de heeren Th. J. Meyer en W. Hovy respectievelijk Voorzitter en Secretaris van het Bestuur dezer Vereniging. En op hun uitnodiging hield Dr Kuyper op Woensdag 6 September van dat jaar in de Schotsche Zendingkerk de opwekkende Rede ter inleiding van de jaarvergadering op den volgende dag.

Op verlanzen van het Bestuur werd het toen gesproken woord, naar de korte, vluchtige aantekeningen hiervan door een reporter gemaakt en uitgewerkt, voor wijder kring verkrijgbaar gesteld.

Vooraf gaat een dubbele opmerking van Dr Kuyper. Vooreerst, dat hij natuurlijk alleen voor den zakelijken inhoud, en niet voor de uitwerking, veel minder nog voor den vorm instond. En ten andere, dat zijn optreden bij het jaarfeest dezer Vereeniging zeer zeker een blijk van sympathie voor haar standpunt was, waardoor echter in niemands schatting de achtung verkort mocht worden, door den spreker aan Zuster-Vereenigingen toegedragen. De over de Zendingzaak ontwikkelde gedachte onderwierp hij gaarne aan kritiek.

Welnu, het is juist om die over de Zendingzaak door Dr Kuyper ontwikkelde gedachte, dat we hier alle aandacht vestigen op dit kleine geschriftje. Het lezende, stelt men namelijk verwonderd over de continuïteit in de ontwikkeling der zendinggedachte bij Dr Kuyper. Hier, in 1871, vinden we reeds de hooflijnen getrokken van de beginselen, die hij later, in 1890, op het Zendingcongres, en in 1896 op de Synode te Middelburg, voor de Zending trok.

Dr Kuyper ontleende zijn toespraak aan Joh. 20:21: „Gelijkerwijs mij de Vader gezonden heeft, zend ik u heen".

Dit woord van Jezus, zoo zeide hij, gaf voor drie vragen de oplossing:

- Wie heeft recht tot zenden?
Wie moet gezonden worden? en
Welk is het doel, dat der zending alleen haar adel geeft en haar kracht?

Gods biedt, naar des apostels eigen verzekering, voor zijn geloof vaster bodem om er den voet op te zetten, dan zijne persoonlijke ervaring. Kostelijker ondervinding als waarvan Petrus hier gewaagt is bezwaarlijk aan te wijzen. Onuitdelgbaar staat ze als eene lichtende plek in zijne zielsherinnering. En nochtans: „Wij hebben het profetische Woord dat vaster is".

De Christen, die opmerkszaam leeft, geeft bij het voort-schrijden zijner jaren aan dit woord van den apostel al meer getuigenis. Hij moge in den aanvang van zijn geestelijk leven dikwijls gesteund hebben op en geleefd uit hetgeen God hem had doen ondervinden, maar, als het wel is, dan wordt op den duur het profetische Woord hem vaster. De rechtvaardige zal uit het geloof leven; en dat geloof richt zich niet op ervaringen en bevindingen, maar alleen op het Woord Gods. Het is wel kostelijk als de Heere ons ondervindingen geeft van Zijne liefde en trouw, maar het zijn geene bronnen, waaruit het geloofsleven kan gevoed worden. Hoe worden ze ons soms bestreden en ontnomen; en, helaas, hoeveel andere ervaringen komen weer daarna. De Christen, die zijn geestelijken steun zoekt in wat hij persoonlijk ondervond, verloopt weinigt duur en vaste richting. Hij is als een schipper, die het anker uiterwerpt in het ruim van zijn eigen schip.

Hier is een regel voor de gezondheid van het geestelijk leven. „Wij hebben het profetische Woord dat vaster is." Eenmaal zullen wij, bij het heengaan uit dit leven, het hoofd moeten neerleggen op het Woord van onzen God en op dat alleen. Dan zal niet wat wij vroeger ondervonden, maar alleen de vastheid van de belofte Gods, door het geloof aanvaard, ons in vrede doen nederliggen. Paulus had aan het einde van zijn aardschen loop alleen het geloof behouden. Oefenen wij ons dan nu reeds volstandig om onze volle kracht door het geloof te vinden in de vastheid van 's Heeren Woord. Dan hebben we een hechten bodem ook als er geen ervaringen zijn. En dan zal door blijde en droeve ondervinding heen, ook in onbegrepen wegen, als de Heere schijnt weg te nemen wat Hij ons vroeger deed bevinden, nochtans onze geloofsroem kunnen zijn in het profetische Woord dat vaster is.

U.

v. A.

KERKELIJK LEVEN.

Ook iets over „het huisbezoek".

I.

In 'n vijftal artikelen, in de maand April geplaatst over het huisbezoek, werd de aandacht gevestigd op het ambtelijk werk, en het vertrouwelijk karakter, dat dit bezoek moest kenmerken.

De schrijver toonde aan, dat de opzieners een breeder taak hadden, en er niet mee afwaren door te zeggen,

Op de vraag: wat is het doel der zending? is men eenige antwoord: de Gemeente. En niet slechts de onzichtbare gemeente, want de zending is ook een uitwendige zaak, ze eischt organisatie. Dus recht tot zenden heeft de Christelijke Kerk als de zichtbare verschijning van de Gemeente des Heeren.

Dat dit waar is, wordt dan nader aangetoond uit de geschiedenis. En dan volgt deze klacht:

„Ietslaag" de gemeente heeft het begrip niet meer van deze dingen. En geen wonder, want de Kerk was zek geraakt. 't Was sedert lang niet meer: daar binnen eene gemeente, die Jezus toebehoorde, daar buiten de wereld. De prediking in onze Christelijke bedehuizen was zelve zending geworden. Iedere preek was niet een vreden der geloovigen met het Woord, maar eenzijdig een zedepreek en anderzijds een missionair, methodisch roepen tot bekeering.

Dat onder zulke omstandigheden de eigenlijke zending der gemeente wel verloren moest gaan, spreekt vanzelf.

Gebukke, dat er toen nog mannen waren, die, doende wat de kerk nabiet, de hand aan den ploeg sloegen, en eene zending voor eigen rekening begonnen. En deze was ook geenszins ontruchbaar. Toch zal zij op den duur het rechte spoor bijster raken, als zij niet indachtig wordt, dat haar werk voorbereiding is, — als zij niet wachtend uitziet naar het wederopnemen van deze taak door de Kerk. En nu heeft de Gereformeerde Zendingsvereniging daarom zoozeer mijne sympathie, omdat zij dit profeteert. Als de Gereformeerde Kerk weer is, wat zij wezen moet, dan legt de Gereformeerde Zendingsvereniging het werk neder, en lost zich in de Kerk op. Of veeg zich in haar raderwerk.

Hoe letterlijk deze voorspelling van Dr Kuyper uit 1871 in 1894 is uitgekomen, blijkt uit de volgende regels, overgenomen uit De Zending van de Gereformeerde Kerken, door D. Bakker, blz. 76 en 77.

De N. G. Z. V. zette nu ongestoord haar arbeid voort, tot in 1886 de dolerantie kwam, een kerkelijke beweging, die op haar lotgevallen grooten invloed heeft gehad. Volgens gereformeerd gevoelen is de zendingarbeid eigenlijk niet het werk van een particuliere Vereeniging, maar van de gelustituatie: Kerk van Christus zelf. In de ontkomen kerken ontzakte al goeddeels de begeerte zelf het Evangelie te verkondigen in het N. G. Z. V. zag van haar kant uit naar het ijdijst, waarop haar taak door eens, h. ten volle bevoegde macht, zou kunnen worden overgenomen. Zoo lag het voor de hand, dat door de Nederl. Gerol. Kerken onderhandelingen werden aangeknoopt (sedert 1892 voortgezet door de vereenigde Gerol. Kerken) met de Vereeniging, met het doel haar arbeid over te nemen. Deze pogingen werden met eenigen misluk bekroond. Op 31 Mei 1894 had de ploeg tige overdracht plaats van den arbeid der N. G. Z. V. aan de Gerol. Kerken in Nederland. Alleen in naam pleef de Vereeniging voortbestaan met het oog op enkele financiële operaties.

In het tweede deel zijner toespraak zette Dr Kuyper uiteen, vanwaar onze zendingarbeid, die zending van de negentiende eeuw, gekomen is.

dat alleen „de geestelijke nood" door hen besproken moest worden.

Zelfs gaf hij aan, hoe in het maatschappelijk leven raad, steun en voorlichting gevraagd werd, en dat men „de Kerk" niet ten onrechte in gebreke stelt, wanneer zij haar sociale roeping prijs gaf.

Meer dan in „sociale prediking" ligt, dunkt mij, in het huisbezoek een sociale roeping voor de Kerk.

De Kerk? Wie, wat is dat?

De vraag „wat doet de Kerk?" noemde de schrijver (zie „Ref." 28 April) een ontzettende vraag. En hij beantwoordde die met: Welnu, gij, ambtsdrager, vertegenwoordigt de Kerk. Tot u ziet men op om hulp, om raad, om troost, om bemoediging.

In datzelfde artikel betoogde de schrijver, dat een opziener dan ook kennis moest nemen en hebben van alles wat op dit terrein dienstig was, om in levende verbanding te blijven met de leden der gemeente.

Mag ik naast het toen naar voren gebrachte, de sociale roeping der ambtsdragers, ook nog op een ander element wijzen, dat voor een opziener onmisbaar is? Ik bedoel het zielkundig element.

De taak van een onderling is om den geestelijken welstand der gemeente na te gaan.

Hoe moet dit gebeuren?

Kan men dadelijk spreken over de bevindingen des geloofs? Is dat het aanknooppingspunt, of moet eerst over andere dingen gehandeld worden?

Een br.-opziener heeft, als hij pas in het ambt komt, of in een nieuwe wijk is, allicht een anderen br., die reeds gediend heeft of langer in de wijk werkzaam is, tot zijn hulp. Deze is zijn raadsman. Van hem wordt hij ingelicht over personen, zaken en toestanden, die zich in een gezin, in de wijk, voordoen. Weg-wijs gemaakt. Toch moet hij leeren uit eigen ooggen zien. 't Kan zijn, dat een bepaald geval, anders belicht, eene andere gedaante vertoont. Zoo komt het dus op eigen waarneming aan; toetsing aan eigen ervaring en door vrijwing van gedachten, het juiste inzicht.

Wat is daarvoor noodig?

Dat men iets verstaat van het zieleleven niet alleen, doch ook, naast Bijbelkennis, kennis der geloofsleer, iets weet van de menschelijke ziel.

Men spreekt tegenwoordig ook in onzen kring van psychologie, en bedoelt dan dat deel der wijsbegeerte, hetwelk over den aard en de eigenschappen der menschelijke ziel handelt. En toch — ook die z.g. zielkunde is maar een onderdeel der anthropologie of menschenkunde.

Wie nu — wat we oudtijds eenvoudig menschenkennis noemden — de onderscheiden karakters heeft leeren verstaan, doch bovenal wie ingeleid is in zelfkennis, wie de worsteling der ziel kent, de hang naar de wereld, den strijd tegen en in het eigenlievende hart, de zucht naar den hemel, en dan op huisbezoek gaat, die zal aansluiting vinden. Diens oor en oog zijn open. Hoort en beluistert vaak reeds in den toon, en het schuchter „niet durven", en ziet ook in het oog het wel gaarne willen. Hij hoort reeds in het „komt

Uit den „Nuis"geest, en wat haar geestelijke zankleef, is slechts uit dien oorsprong te verklaaren. Wij spreken over de zending in het algemeen, natuurlijke behoeftens loffelijke uitzonderingen. Gaat het maar eens br., van waar die zendingsover in het begin dezer eeuw elders en bij ons ook plotseling is ontstaan? De Ger-formeerde Kerk was ingeslapen, uit haar geest kwam zij stellig niet. Neen, daar was een andere geest opgekomen een genootschaps-zieke geest van associatie, de „algemeene menschenliefe predikte, en allen wilde nuttig zijn. Door dien geest werd ook het nog levende deel der gemeente aangestoken, en die geest, zich huzwend aan de Christelijke belijdenis, wakte de zending.

Naar den trant dier onpersoonlijke geesteloze associatie-zucht werd nu de hoofdeisch der zending gold. Dat geld heeft men gebruikt om boden uit te zenden. Onze zendingen waren in de schatting der gemeente meer huurlingen, dan zonen. Ze gaf haar geld, maar niet haar-liefde, niet haar kinderen.

De gemeente mag bij dit zenden harer boden niet blijven. Daar moet meer gedaan. Velen, die het werk der zending steunen, geven veel, aanzienlijk veel; maar wie geest zichzelf met offering van al wat hij heeft? Wie geeft zijn Isaac, zijn zoon, zijn eenige, dien hij liefheeft?

Parloot moet de Gemeente thans komen. De gemeente moet nu hare zonen zenden. De zendinggeest moet haar, als gemeente, aangrippen, en zoo doordringen, zoo heiligen, dat zij God smeekt, dat Hij haar kinderen geve. Kinderen, dat is van die uitnemende mannen, in wie de essentie van de geestelijke kracht eener gansche gemeente voor ons optreedt. De gemeente moet uit haar schoot mannen teelen, die voor de zending zijn geboren en in de weg gelegd.

In de derde plaats komt de vraag, waarom het ons bij de zending te doen moet zijn.

Op de vraag: wie heeft recht tot zenden? is het gewoon te antwoorden: de bekeering der Heidenen, de behoeftens van zielen. En, o, dat is alles heerlijk en goed; maar het kan onmogelijk het laatste, het einddoel zijn waardoor het zendingswerk geadeld wordt, en dat haar kracht verleent.

Wat dan? Uitbreiding der gemeente, antwoordt een ander. Maar ook de gemeente is middel, niet doel.

Neen, wij moeten terug tot Hem, Die ook in de zending slechts Zijn raadsbesluit uitvoert. Naar Hem, die ook hierbij tot ons zegt: „Ik doe het niet om uentwil, maar om Mijns grooten Naams wil". „Tot heerlijkheid Gods des Vaders" dat is het einddoel van Jezus' komst, het einddoel der gemeente, dus ook het einddoel der zending.

Eerst op die wijze komt de zending tot haar albet. Dan becht zij zich niet aan een Genootschap, een Bestuur of een Reglement.

Dan treedt zij op als ambassadeur van den hoogen Koning, en als uitvoerster van Zijn Raad, vergezeld van Zijn Mahanaim (een heiliger Gods) in al den rusten der Koninklijke majesteit, die haar is toebedeeld en op haar rust.

Aan het slot zijner rede wreef Dr Kuyper op de mogelijkheid, dat er straks in Holland zelfs geen plaats meer zou zijn voor de Gemeente des Heeren, en sprak hij den wensch uit, dat er dan, mede door haar zendingarbeid, daar buiten voor haar een plaats bereid mocht zijn op anderen bodem.

u maar dat men zegt: „met een Die n te pas mingen en den Ge om Zijn t dat de ziener te het was was in veroorz ook ik ik, dat Ho e een w hij na heid vrs daar uit op den of lag i verborge goddiere deren? moet w het te Zeker oordeel; Wanne gen, doc en gij e krachten zou het - gij staat Wat n die een Dat s omdat z leven v den sloe geven. die het woord te lijk enz. Twee nader la persoonl zicht, na op hoog trachten en liefde het snijc Bij de het woos achte da dat het Eén dit wantrou moet, n worden

Gewoo klok, wa Of de Da Hag van wel Uit het ik van *

In een l te w „De enkele zensre ook v verto nard. Ik wanne hoone predik maal ton. en toe om r niets Ja, nerges strid doctes achting zoo - met - schikt heb # preek een l moeg moer En gaaw, tenore nauwe arbeid dan r dat e cerden En t in d. r Dat r'ulee uitver werke binne kost - geen degeij preek